

Správa o výsledku kontroly plnenia príjmov ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie podľa hlavných kategórií vo vybraných mestách a obciach nad 5 000 obyvateľov, ktoré nie sú okresnými mestami

Kontrola bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2011.

Účelom kontroly bolo preveriť stav v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri správe, vyrubovaní a vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní a pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov.

Predmetom kontroly bolo:

- plnenie a zhodnotenie vývoja príjmov obce celkom, z toho daňové príjmy k 31.12.2008, k 31.12.2009 a k 31.12.2010,
- overenie postupu výkonu správy miestnych daní u vybraných daňových subjektov a počty zamestnancov vykonávajúcich správu týchto daní,
- postup obce ako správcu dane pri vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní,
- overiť stav v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov,
- výkon kontroly miestnych daní a vnútorný kontrolný systém.

Kontrola bola vykonaná v obci Raková, Raková 140, 023 51 Raková (ďalej aj „obec“), za kontrolované obdobie roka 2010.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Plnenie a zhodnotenie vývoja príjmov obce celkom, z toho daňové príjmy k 31.12.2008, k 31.12.2009 a k 31.12.2010

Celkové rozpočtové príjmy obce Raková ku dňu 31.12.2010 boli v sume 2 650 495,59 eur. Z nich daňové príjmy boli vo výške 1 340 478,97 eur. Najväčší podiel z daňových príjmov obce mal výnos dane z príjmov fyzických osôb poukázaný územnej samospráve v sume 1 208 216,70 eur. V porovnaní rokov 2008 – 2010 mala obec Raková najvyššie celkové rozpočtové príjmy v roku 2008 (2 828 950,33 eur). Celkové príjmy v roku 2009 dosiahli 80,69 % príjmov z roku 2008 a celkové príjmy v roku 2010 dosiahli 93,69 % príjmov roku 2008.

Obec Raková v roku 2010 nesprávne rozpočtovala a následne aj zatriedila daňové príjmy z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (ďalej len „miestny poplatok za KO“) vo výške 47 540,01 eur na podpoložku nedaňových príjmov za predaj výrobkov, tovarov a služieb a nedaňové príjmy z poplatkov za vydanie individuálnych licencií na prevádzkovanie výherných hracích prístrojov (ďalej len „poplatky za výherné hracie prístroje“) vo výške 4 621,91 eur medzi daňové príjmy za nevýherné hracie prístroje, čím nedodržala rozpočtovú klasifikáciu. Nedodržaním platnej rozpočtovej klasifikácie pri zostavovaní príjmovej časti rozpočtu na rok 2010 a pri sledovaní jeho plnenia obec Raková nepostupovala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Obec Raková nepostupovala v súlade postupmi účtovania zaúčtovaním nedaňových pohľadávok z poplatkov za výherné hracie prístroje v sume 4 621,91 eur na účet pohľadávok z daňových príjmov obcí a vyšších územných celkov a výnosu z týchto poplatkov v prospech účtu daňových výnosov samosprávy a nezaúčtovaním pohľadávok a výnosov z dane z nehnuteľností v deň ich vzniku. Nedodržaním platných postupov účtovania pri účtovaní daňových pohľadávok z dane z nehnuteľností, výnosov dane z nehnuteľností, nedaňových pohľadávok a výnosov z poplatkov za výherné hracie prístroje obec Raková nepostupovala v súlade so zákonom o účtovníctve.

2. Overenie postupu výkonu správy miestnych daní u vybraných daňových subjektov a počty zamestnancov vykonávajúcich správu týchto daní

Obec Raková odvolávajúc sa na ustanovenia zákona o miestnych daniach okrem miestnych daní a miestneho poplatku za KO Všeobecne záväzným nariadením obce Raková o miestnych daniach, miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a miestnom poplatku za dodávku pitnej vody (ďalej len „VZN“) uložila aj miestny poplatok za dodávku pitnej vody (vodné a stočné), čím konala v rozpore so zákonom o miestnych daniach.

Obec Raková uložila daň za užívanie verejného priestranstva aj na hlavnú cestu v obci, ktorá nebola v jej vlastníctve, čím porušila zákon o miestnych daniach, podľa ktorého predmetom dane za užívanie verejného priestranstva sú verejnosti prístupné pozemky vo vlastníctve obce.

Obec Raková vo VZN neurčila podrobnosti, náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti k dani za užívanie verejného priestranstva a dani za ubytovanie a spôsob vyberania týchto daní, rozsah vedenia preukaznej evidencie na účely dane za ubytovanie, náležitosti potvrdenia o zaplatení dane za ubytovanie a spôsoby jej odvodu, rozsah a spôsob vedenia preukaznej evidencie na účely dane za predajné automaty a dane za nevýherné hracie prístroje, náležitosti a spôsob identifikácie predajných automatov a nevýherných hracích prístrojov, podrobnosti a náležitosti oznamovacej povinnosti k dani za predajné automaty a dani za nevýherné hracie prístroje, čím nepostupovala v súlade so zákonom o miestnych daniach.

Podľa VZN obec Raková nevylúčila spod miestneho poplatku za KO elektroodpady, čím nepostupovala v súlade so zákonom o miestnych daniach, podľa ktorého sa miestny poplatok za KO platí za komunálne odpady okrem elektroodpadov.

Pre právnické osoby (ďalej len „PO“) oprávnené užívať nehnuteľnosti na území obce na iný účel ako na podnikanie a pre podnikateľov užívajúcich nehnuteľnosť na území obce na podnikanie obec Raková zaviedla množstvový zber, no neurčila spôsob platenia, formu a miesto na zaplatenie miestneho poplatku za KO pri množstvovom zbere a týmto poplatníkom vyrubovala miestny poplatok za KO platobnými výmermi, čím nepostupovala v súlade so zákonom o miestnych daniach.

Vydaním VZN v nesúlade s ustanoveniami zákona o miestnych daniach obec Raková nedodrжала zákon o obecnom zriadení.

Obec Raková ako správca dane na žiadnom zo skontrolovaných daňových priznaní (ďalej len „DP“) nevyznačila dátum ich prevzatia, čím nebolo možné určiť deň začatia daňového konania podľa zákona o správe daní.

Žiadne zo skontrolovaných 21 DP neobsahovalo všetky predpísané údaje, ako napr. kódy právnych foriem PO, úplné obchodné meno PO, trvalý pobyt a postavenie oprávnenej osoby k PO, označenie druhov priznaných nehnuteľností, súpisné čísla priznaných stavieb, označenie právneho vzťahu k priznaným nehnuteľnostiam, označenie, či je stavba postavená na vlastnom alebo cudzom pozemku, uvedenie osoby, ktorá DP vypracovala. Obec Raková ani v jednom z týchto prípadov nevyzvala daňovníkov na doplnenie chýbajúcich alebo neúplných údajov.

Obec Raková ako správca dane v jednom prípade uznala nesprávne vypočítanú výšku dane zo stavieb za trafostanicu a vyrubila daň vo výške priznanej daňovníčkou a nie podľa VZN. Podobne obec uznala u piatich daňovníkov nesprávne zaokrúhlené výšky daní za priznané pozemky a stavby a nesprávne sčítané celkové daňové povinnosti. V dvoch prípadoch obec Raková vyrubila daňovníkom bez zdôvodnenia odlišnú daň z nehnuteľností, ako bola uvedená v DP.

Na šiestich platobných výmerocho (ďalej len „PV“) obec Raková neuviedla úplnú adresu daňovníka, resp. obchodné meno a adresu zhodnú s adresou, ktorú mal daňový subjekt zapísanú v obchodnom registri. V žiadnom poučení skontrolovaných PV nebola uvedená forma podania opravného prostriedku.

V príručnej evidencii miestnych daní obec Raková neuvádzala dátum splatnosti daňovej povinnosti a na elektronických osobných účtoch daňových subjektov neoddelila jednotlivé druhy miestnych daní a nesprávne evidovala termíny splatnosti vyrubených daní (daňových pohľadávok).

Vo všetkých vyššie uvedených prípadoch týkajúcich sa správy daní obec Raková nepostupovala v súlade so zákonom o správe daní.

3. Postup obce ako správcu dane pri vymáhaní vybraných položiek a podpoložiek miestnych daní

V sledovanom období došlo v obci Raková k medziročnému nárastu nedoplatkov na miestnych daniach o 99,35 % z 1 484,18 eur k 31.12.2009 na 2 958,72 eur k 31.12.2010. Nedoplatky na dani z nehnuteľností vzrástli k 31.12.2010 o 120,16 % na sumu 2 647,32 eur. Nárast nedoplatkov na dani z nehnuteľností v roku 2010 bol spôsobený nezaplatením dane z nehnuteľností dvomi PO, ktorých nedoplatky v súhrnnej sume 1 448,96 eur predstavovali 48,96 % z celkových nedoplatkov na dani z nehnuteľností evidovaných od 01.01.2005.

Vo všetkých skontrolovaných výzvach na zaplatenie daňových nedoplatkov obec Raková nesprávne vystupovala ako správny orgán. V dvoch výzvach na zaplatenie daňových nedoplatkov obec neuviedla úplné obchodné mená PO, tak ako boli zapísané v obchodnom registri. Jedna výzva na zaplatenie nedoplatku na dani z nehnuteľností nebola daňovému dlžníkovi zaslaná doporučené do vlastných rúk.

Vo všetkých skontrolovaných prípadoch daňových nedoplatkov na dani z nehnuteľností obec Raková zaslala daňovým dlžníkom v každom zdaňovacom období, v ktorom im vznikol nedoplatok, len jednu výzvu na jeho zaplatenie. Pritom vo výzvach z nasledujúcich období obec nežiadala uhradiť nedoplatky za predchádzajúce obdobia. Po neuhradení nedoplatkov po zaslaní výziev obec nerozhodla o zriadení záložného práva, nevymáhala daňové nedoplatky prostredníctvom daňového exekučného konania, pričom ani nezisťovala podmienky na jeho začatie.

Za nesplnenie si daňovej povinnosti v termínoch určených PV obec Raková nevyrubila žiadnemu zo skontrolovaných daňovníkov sankčné úroky. V prípade štyroch daňovníkov, ktorí za roky 2005 – 2006 dlhovali spolu 69,75 eur, päťročná lehota na vyrubenie sankčného úroku v čase výkonu kontroly NKÚ SR už uplynula.

Vo všetkých vyššie uvedených prípadoch obec Raková nepostupovala v súlade so zákonom o správe daní.

4. Overenie stavu v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pri plnení vybraných položiek nedaňových príjmov

Celkové nedaňové príjmy obce Raková ku dňu 31.12.2010 boli v sume 277 936,99 eur. Z toho najväčší podiel 52,18 % mali príjmy na podpoložke príjmov z prenajatých budov, priestorov a objektov v sume 145 016,64 eur. V porovnaní s rokom 2009 nedaňové príjmy obce Raková vzrástli v roku 2010 o 20 246,41 eur, t. j. o 7,86 %.

V roku 2010 obec Raková vybrala mimo miestneho poplatku za KO od občanov 1 451,82 eur za predaj smetných nádob, čím nepostupovala v súlade so zákonom o miestnych daniach, podľa ktorého sadzba miestneho poplatku za KO má zahŕňať aj náklady súvisiace so zabezpečením zberných nádob.

Zásady hospodárenia neobsahovali ustanovenie o nakladaní s cennými papiermi, čím obec Raková nedodržala zákon o majetku obcí.

V troch nájomných zmluvách (ďalej len „NZ“) obec Raková nedohodla sankcie za porušenie zmluvných podmienok zo strany nájomcu, najmä za oneskorené platby, resp. neplatenie nájomného. Piatí nájomníci nezaplatili nájomné v dohodnutých termínoch, pričom obec Raková ani jednému z nich neuložila dohodnutú zmluvnú pokutu, resp. úrok z omeškania. V dvoch prípadoch obec Raková dohodla s nájomcami nižšiu cenu nájomného, ktorá nezodpovedala súčinu celkovej prenajatej plochy a dohodnutej ceny za 1 m² prenajatej nehnuteľnosti. V jednom prípade okrem zaslania troch upomienok na zaplatenie štvormesačného nájomného vo výške 118,16 eur obec nevyužila všetky právne prostriedky na vymoženie neuhradeného nájomného. V týchto prípadoch obec Raková nedostatočne chránila svoje oprávnené záujmy, a tým nepostupovala v súlade so zákonom o majetku obcí.

Päť NZ obsahovalo ustanovenia, ktoré mohli viesť k rozporom medzi zmluvnými stranami, ako napr. nešpecifikovanie objektu prenájmu súpisným alebo parcelným číslom, rozdielne stanovenie ceny celkového nájomného a súčtu jednotlivých splátok, rozporné stanovenie celkovej prenajatej plochy a súčtu plôch jednotlivých miestností, neuvedenie, k akému dátumu sa ukončil nájomný

vzťah, nejasné určenie prenajatej plochy nebytového priestoru dielne, čím nebol dodržaný Občiansky zákonník.

V troch prípadoch obec Raková podľa zákona o nájme prenajala spolu s nebytovými priestormi aj pozemky a zariadenie prenajatých objektov, pričom vyššie uvedený zákon sa vzťahuje na nebytové priestory.

Na základe dvoch NZ obec Raková preniesla povinnosť zabezpečiť smetné nádoby na nájomcov, čím porušila zákon o odpadoch, podľa ktorého obec je povinná zabezpečiť zberné nádoby a náklady na činnosti nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradiť z miestneho poplatku podľa osobitného predpisu.

Žiadna zo skontrolovaných NZ nebola overená predbežnou finančnou kontrolou, čím obec Raková nepostupovala v súlade so zákonom o finančnej kontrole.

V štyroch prípadoch obec Raková nesprávne zatriedila príjmy z prenájmu pozemkov medzi príjmy z vlastníctva z prenajatých budov, priestorov a objektov, čím nedodržala rozpočtovú klasifikáciu, a tým zároveň nepostupovala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Žiadne zo skontrolovaných povolení na zvláštne užívanie miestnej komunikácie vydaných formou rozhodnutí a rozhodnutia o odkázanosti fyzickej osoby na poskytnutie opatrovateľskej služby neobsahovali v časti poučenie údaj, či vydané rozhodnutie možno preskúmať súdom. V dvoch prípadoch obec Raková nevydala stavebné povolenia v lehote 30 dní odo dňa začatia konania a neupovedomila účastníkov konania o predĺžení lehoty na rozhodnutie. V troch prípadoch obec Raková nedoručila stavebné povolenie všetkým účastníkom konania doporučené do vlastných rúk a v prípade štyroch kolaudačných konaní kolaudačné rozhodnutia bez písomného splnomocnenia osobne prevzali za niektorých účastníkov konania iní účastníci. V týchto prípadoch obec Raková nedodržala zákon o správnom konaní.

Dve povolenia na zvláštne užívanie miestnej komunikácie a desať rozhodnutí vydaných v stavebnom alebo kolaudačnom konaní obec Raková vydala pred úhradou správneho poplatku za ich vydanie, čím nepostupovala v súlade so zákonom o správnych poplatkoch.

5. Výkon kontroly miestnych daní a vnútorný kontrolný systém

Obec Raková v kontrolovanom období roka 2010 nevykonávala miestne zisťovania ani daňové kontroly v zmysle zákona o správe daní. Kontroly vykonané hlavným kontrolórom v roku 2010 na základe polročných plánov schválených obecným zastupiteľstvom boli ukončené záznamom. Žiadna z týchto kontrol nebola zameraná na kontrolu príjmov z miestnych daní, kontrolu dodržiavania ustanovení zákona o miestnych daniach a kontrolu VZN.

Zhrnutie

Kontrolou plnenia príjmov ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie podľa hlavných kategórií v obci Raková bolo zistené nedodržanie rozpočtovej klasifikácie pri rozpočtovaní a triedení príjmov z miestneho poplatku za KO a z poplatku za výherné hracie prístroje. Pohľadávky a výnosy z dane z nehnuteľností obec nezaúčtovala v deň ich vzniku. Niektoré ustanovenia VZN neboli v súlade so zákonom o miestnych daniach. Nad rámec tohto zákona obec ukladala miestny poplatok za dodávku pitnej vody. Daň za užívanie verejného priestranstva bola uvalená aj na hlavnú cestu, ktorá nebola majetkom obce. Vo VZN obec Raková neurčila bližšie podrobnosti k dani za ubytovanie, dani za predajné automaty a dani za nevýherné hracie prístroje. Spod miestneho poplatku za KO nebol vyňatý elektroopad. Osobám, pre ktoré bol zavedený množstvový zber, obec vyrubovala miestny poplatok za KO platobnými výmermi.

Na skontrolovaných DP obec Raková nevyznačila dátum ich prijatia. V prípade neúplných alebo chybných DP obec nevyzvala daňové subjekty na ich doplnenie alebo opravu. Skontrolované PV neobsahovali v poučení formu podania opravného prostriedku. V jednom prípade obec neopravila nesprávne použitú sadzbu dane pri výpočte dane za trafostanicu a vyrubila nižšiu daň v rozpore so VZN. V dvoch prípadoch obec nezdôvodnila vyrubenie odlišnej výšky dane, ako boli uvedené v DP. Pri vymáhaní nedoplatkov na dani z nehnuteľností obec Raková v preverených prípadoch nedostatočne využila všetky právne prostriedky na vymoženie svojich oprávnených záujmov. Po zaslaní výziev na úhradu nedoplatkov, na ktoré neplatiči nereagovali, nezriadila záložné práva ani

nezisťovala podmienky na začatie daňového exekučného konania. Obec nevyrubila ani sankčné úroky za nezaplatenie daní v určených termínoch splatnosti, pričom v štyroch prípadoch právo vyrubiť sankčný úrok už zaniklo.

Päť NZ platných v roku 2010 bolo uzavretých na dobu neurčitú bez súhlasu obecného zastupiteľstva. V troch NZ neboli dohodnuté sankcie za porušenie zmluvných podmienok zo strany nájomcu. V prípade úhrad nájomného po termíne splatnosti obec nájomníkom neuložila dohodnutú zmluvnú pokutu alebo úrok z omeškania, čím nechránila svoje oprávnené záujmy. Niektoré NZ obsahovali ustanovenia, ktoré mohli viesť k rozporom medzi zmluvnými stranami. V dvoch prípadoch bolo s nájomcami dohodnuté nižšie nájomné, ktoré nezodpovedalo prenajatej ploche. Obec prenajímala pozemky a hnutel'ný majetok podľa zákona o nájme. Dvaja nájomcovia si mali na vlastné náklady zabezpečiť smetné nádoby. V jednom prípade obec Raková nevyužila všetky právne prostriedky na vymozenie nezaplateného nájomného. Žiadna zo skontrolovaných NZ nebola overená predbežnou finančnou kontrolou. Viaceré rozhodnutia na úseku stavebnej správy, dopravy a prírody boli vydané pred zaplacením správneho poplatku za ich vydanie. V dvoch prípadoch bolo stavebné povolenie vydané po viac ako 30 dňoch od podania žiadosti, pričom účastníci konania neboli upovedomení o predĺžení lehoty na rozhodnutie. Niektoré stavebné povolenia a kolaudačné rozhodnutia obec nedoručila účastníkom konania do vlastných rúk.

Obec Raková v kontrolovanom období roka 2010 nevykonávala miestne zisťovania ani daňové kontroly v zmysle príslušných ustanovení zákona o správe daní. Kontrolu miestnych daní nevykonával ani hlavný kontrolór obce.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

- účtovať predpisy miestnych daní na účet pohľadávok z daňových príjmov obcí a následne výnosy z miestnych daní na účet daňových výnosov samosprávy ku koncu každého kalendárneho mesiaca na základe podkladov oddelenia daní a miestnych poplatkov,
- upraviť vzory platobného výmeru a výzvy na zaplatenie nedoplatkov v súlade s o všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- zabezpečiť úpravu softvéru tak, aby na osobných účtoch daňových subjektov zachytával splatnosť vyrubených daní v súlade s vydanými platobnými výmery,
- zabezpečiť úpravu softvéru tak, aby dokázal na osobnom účte daňovníka vyfiltrovať každý druh miestnej dane a miestneho poplatku zvlášť,
- kontrolovať obchodné mená právnických osôb vo vzťahu k obchodnému registru a organizačnému registru Štatistického úradu SR.